

Sygn. akt IV U 208/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2014r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania M. G.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 11/02/2014 r. znak: (...) -2/25

o wypłatę części uzupełniającej świadczenia

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni M. G. prawo do wypłaty emerytury rolniczej w pełnej wysokości z uwzględnieniem 100 % części uzupełniającej świadczenia poczynając od dnia 11 lutego 2014 roku.

Sygn. akt IV U 208/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. G. wniosła odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 11 lutego 2014r. , którą to decyzją przyznano wnioskodawczyni prawo do emerytury rolniczej od dnia 11 lutego 2014r. . Świadczenie zostało przyznane w części składkowej , gdyż część uzupełniająca została zawieszona w wymiarze 100 % z uwagi na fakt współposiadania przez skarżącą gospodarstwa rolnego przekraczającego powierzchnię 1 ha. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawczyni podniosła ,że nie prowadzi działalności rolniczej .

Pozwana Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w O. wniosła o oddalenie odwołania wskazując ,że przy ocenie czy nastąpiło zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej KRUS kieruje się wyłącznie definicją zawartą w przepisie art.28 ust.4 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. z 2013r. poz.1403) .

Sąd ustalił , co następuje :

Skarżąca M. G. decyzją KRUS Oddział w O. 11 lutego 2014r. , znak (...) -2/25 uzyskała prawo do emerytury rolniczej od 11 lutego 2014r. Cześć uzupełniająca emerytury w kwocie 735,57 zł została zawieszona w wysokości 100 % z powodu prowadzenia działalności rolniczej .

Wnioskodawczyni M. G. jest współwłaścicielką wraz z mężem A. G. (1) gruntów rolnych o powierzchni 10,68 ha fizycznych . W gospodarstwie są 4 ha łąki , reszta jest obsiewana zbożami , rzepakami oraz obsadzona ziemniakami . Gospodarstwo nie posiada żadnego inwentarza żywego . Budynki gospodarcze od kilku lat stoją puste . Gospodarstwo prowadzi mąż wnioskodawczyni . Rodzaj zasiewów jest ustalony od lat i zmieniane jest tylko ich miejsce .Siano jest oddawane sąsiadom za darmo . Wnioskodawczyni od dawna nie uczestniczy w żaden sposób w prowadzeniu przez

gospodarstwa rolnego- nie wykonuje żadnych fizycznych prac w gospodarstwie ze względów zdrowotnych ,nie posiada nawet ogrodu warzywnego , nie sprawuje zarządu gospodarstwem gdyż o zasiewach decyduje mąż .

Mąż wnioskodawczyni A. G. (2) od około 7 lat prowadzi działalność gospodarczą – sklep wielobranżowy, który jest głównym źródłem dochodu rodziny . Od 01 lipca 2007r. A. G. (2) jest ubezpieczony w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych .

/ wyjaśnienia wnioskodawczyni nadto dowód : decyzja k. 22-23 akt ubezpieczonej , decyzja w sprawie podatku rolnego k. 13 a.u. , odpis skrócony aktu małżeństwa k. 14 a.u. , zaświadczenie o nr REGON k. 15 a.u. , karta ewidencyjna płatnika k. 16 a.u. , zeznania świadków J. B.- e-protokół z rozprawy z dnia 29 maja 2014r. 00:15:31 – 00:24:46 , zeznania świadka C. K. - e-protokół z rozprawy z dnia 29 maja 2014r. 00:24:56-00:32:48 /

Sąd zważył ,co następuje :

W świetle art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w wersji od dnia 29 listopada 2013r.- na dzień wydania zaskarżonej decyzji (tekst jednolity-Dz.U.2013.1403):

1. Wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą.

2. Zawieszenie wypłaty dotyczy:

1) części uzupełniającej emerytury rolniczej lub renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy,

2) emerytury lub renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin w części równej 95% emerytury podstawowej

- i obejmuje całość lub określony ułamek tej części świadczenia; ilekroć w ust. 3 i 5-7 jest mowa o zawieszeniu wypłaty w całości, w połowie albo w jednej czwartej - rozumie się odpowiednio zawieszenie wypłaty tej części świadczenia, jej połowy albo jednej czwartej.

3. Wypłata ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5-7 i 9-11.

4. Uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając:

1) gruntów wdzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej:

a) małżonkiem emeryta lub rencisty,

b) jego zstępnym lub pasierbem,

c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,

d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c;

2) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych;

3) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia;

4) własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.

5. Jeżeli emeryt lub rencista jest długotrwale niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy rolniczej albo rolniczej choroby zawodowej, wypłata świadczenia przez okres dwóch lat od tego wypadku albo od zachorowania na tę chorobę ulega zawieszeniu tylko w połowie.

6. Wypłata ulega zawieszeniu w połowie, jeżeli:

1) (uchylony);

2) rencista pobiera okresową rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, nie dłużej jednak niż przez dwa lata.

7. Wypłata ulega zawieszeniu w jednej czwartej, jeżeli:

1) emeryt lub rencista nie zawarł umowy z następcą stosownie do przepisów rozdziału 7 i nie ma możliwości sprzedaży nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego co najmniej po cenie odpowiadającej ich oszacowaniu według przepisów o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa albo

2) trwają czynności zmierzające do wywłaszczenia tych nieruchomości, ich wykupu na cel uzasadniający wywłaszczenie albo do trwałego wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów lub

3) nieruchomości te są położone w strefie ochronnej lub na innym obszarze specjalnym, utworzonym na podstawie odrębnych przepisów w związku z wprowadzeniem ograniczeń w użytkowaniu gruntów rolnych albo w celach ochronnych.

8. Jeżeli wypłata ulega zawieszeniu w myśl ust. 3 lub 5, zawieszają się w całości wypłata dodatku pielęgnacyjnego, przysługującego z tytułu ukończenia 75 lat.

9. W przypadku podjęcia działalności rolniczej na gruntach:

1) nabytych w drodze dziedziczenia lub

2) uprzednio wydzierżawionych co najmniej na 10 lat, jeżeli dzierżawa ustała wcześniej z przyczyn niezależnych od wydzierżawiającego, lub

3) odzyskanych w wyniku rozwiązania - z przyczyn niezależnych od uprawnionego - umowy, na podstawie której uprzednio zbył on te grunty, albo w wyniku uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej

- wypłata nie ulega zawieszeniu przez okres jednego roku.

10. W przypadku zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej polegającej na przekazaniu gospodarstwa rolnego w formie aktu notarialnego osobie niepełnoletniej wypłata ulega zawieszeniu w całości do czasu osiągnięcia przez tę osobę 18 lat.

11. W przypadku, gdy rencista lub emeryt uprawniony do emerytury z art. 19 ust. 1 prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem podlegającym ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy, wypłata nie ulega zawieszeniu.

12. Przepisów ust. 1-10 nie stosuje się do świadczeń przyznanych na podstawie art. 19a.

W myśl art. 6 pkt 3 cytowanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ilekroć w ustawie jest mowa o działalności rolniczej - rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej.

Interpretacji powołanego przepisu art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników dokonał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 maja 2004 r., (II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389), wyjaśniając, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że wspólnie rolnik uzyskuje prawo do świadczeń bez konieczności wyzbycia się gospodarstwa rolnego. Z kolei definicja gospodarstwa rolnego nie zawiera żadnego elementu rzeczowego, a określenie rolnika ogranicza się wyłącznie do opisu wykonywanej działalności (przez gospodarstwo rolne rozumie się każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej - art. 6 pkt 4 ustawy). Nadto Sąd Najwyższy wskazał, że skoro rolnik uzyskuje prawo do świadczeń nie dlatego, że wyzbył się własności lub posiadania gospodarstwa, lecz dlatego, że z powodu wieku lub stanu zdrowia utracił zdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, czyli możliwość jego prowadzenia, to wypłata świadczeń rolniczych nie może kolidować wyłącznie z utrzymywaniem się statusu ubezpieczonego rolnika, wynikającego z prowadzenia przez niego gospodarstwa. Sąd Najwyższy dalej wywiódł, że porównanie ustępów 1 i 4 art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie może polegać na zestawianiu pojęcia "prowadzenie (kontynuowanie) działalności zarobkowej" z pojęciem "własności lub posiadania gruntu", gdyż są to pojęcia nieprzystawalne (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/01, OSNAPiUS 2002/1/18). Nadając im sens użyteczny dla rozpatrywanego zagadnienia, Sąd zważył, że właśnie z ich niespójności wynika wniosek, iż zawieszenie wypłaty świadczeń nie dotyczy osoby jedynie posiadającej majątek nieruchomy w postaci gospodarstwa rolnego, lecz tylko takiej, która gospodarstwo rolne prowadzi. Także w wyroku z 27 maja 1997 r., II UKN 145/97 (OSNAPiUS 1998 Nr 8, poz. 247) Sąd Najwyższy wypowiedział tezę, że nabycie własności gospodarstwa rolnego w drodze dziedziczenia, bez prowadzenia w nim działalności rolniczej, nie stanowi podstawy do zawieszenia wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego, zaznaczając tym samym, że dla potrzeb ustalania uprawnień rentowych czy emerytalnych rolników oraz ich wysokości, nacisk położyć należy na zbadanie faktu rzeczywistego prowadzenia działalności rolniczej.

Podobnie Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 25 września 2013 r. w sprawie III AUa 41/13 stwierdził :

Wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4. LEX nr 1381351

Podkreślenia również wymaga, że zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa sądów powszechnych :

1. Fakt pozostawania w związku z małżeńskim z osobą prowadzącą gospodarstwo rolne, nie może w sposób automatyczny przesądzać o prowadzeniu działalności rolniczej.

2. Założenie, iż dla nabycia prawa do emerytury rolniczej, posiadanie (własność, współwłasność) gospodarstwa rolnego znaczy to samo, co prowadzenie gospodarstwa rolnego, jest nieprawidłowe./ Patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 października 2012 r., sygn akt III AUa 46/12

Na uwagę zasługuje również fakt, że na co wskazuje Sąd Najwyższy, że :

Jeżeli emeryt lub rencista z uwagi na całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym nie współuczestniczy z małżonkiem w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, przy ocenie jego prawa do pobierania świadczeń emerytalno-rentowych **nie ma znaczenia okoliczność, że pozostając we wspólnym pożyciu małżeńskim korzysta z dochodów, jakie to gospodarstwo przynosi** (§ 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 marca 1983 r. w sprawie osiągnięcia wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty - jedn. tekst: Dz. U. z 1985 r. Nr 40, poz. 197 ze zm.)- patrz uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów - zasada prawna z dnia 30 maja 1988 r. sygn akt III UZP 8/88- OSNC 1988/12/166.

Powyższą interpretację artykułu 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, utrwaloną już w orzecznictwie sądowym, Sąd Okręgowy w całości podziela .

Mając na uwadze powyższe, obowiązkiem Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie było przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność ustalenia, czy ubezpieczona w należącem do niej i męża gospodarstwie rolnym, faktycznie prowadziła na dzień wydania decyzji działalność rolniczą.

W tym celu Sąd dopuścił i przeprowadził dowód z zeznań zawnioskowanych przez skarżącą świadków.

Przesłuchani w sprawie świadkowie J. B. i C. K. zgodnie potwierdzili, że wnioskodawczyni od kilku lat nie wykonuje żadnych prac w gospodarstwie, czy to na roli, czy też w obejściu. Narzeka na zdrowie, głównie na problemy z chodzeniem, na ból kolan. Skarżąca nie posiada żadnych zwierząt gospodarskich, świadkowie nie widzieli również aby posiadała ogród warzywny, czy też wykonywała jakiegokolwiek prace w polu. Świadkowie zeznali, że to mąż skarżącej kosi trawę i obsiewa ziemię.

Sąd dał wiarę zeznaniom powyższych świadków albowiem były one spójne, logiczne, w pełni pokrywały się zarówno ze zgromadzonym materiałem dowodowym w postaci dokumentów znajdujących się w aktach rentowych, jak też z wyjaśnieniami wnioskodawczyni.

Biorąc powyższe pod uwagę, w związku z zaprzestaniem przez wnioskodawczynię prowadzenia działalności rolniczej w jakiegokolwiek formie, w tym zarządzania gospodarstwem, jej świadczenie powinno być wypłacane w całości. Brak było bowiem przesłanek do zawieszenia części uzupełniającej świadczenia w całości, w świetle w/w przepisu art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z tych też względów należało uznać, iż decyzja Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie była prawidłowa i dlatego też, sąd zmienił zaskarżoną decyzję, stosownie do art. 477¹⁴§2 k.p.c.